

Postanowienie z dnia 2 kwietnia 1998 r.

II UZ 26/98

Na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu dla wniesienia kasacji zażalenie nie przysługuje.

Przewodniczący SSN: Stefania Szymańska, Sędziowie SN: Maria Tyszel (sprawozdawca), Barbara Wagner.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 2 kwietnia 1998 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku Kazimierza K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w B.B. o przywrócenie prawa do renty inwalidzkiej, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 12 stycznia 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

- 1) o d d a l i ć zażalenie w przedmiocie odrzucenia kasacji,
- 2) odrzucić zażalenie w części dotyczącej ustanowienia adwokata z urzędu.

U z a s a d n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach postanowieniem z dnia 12 stycznia 1998 r. [...] odrzucił kasację wniesioną osobiście przez Kazimierza K. od wyroku tegoż Sądu z dnia 22 października 1997 r., jako niedopuszczalną oraz oddalił jego wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu celem wniesienia kasacji.

W zażaleniu na to postanowienie Kazimierz K. zarzucił, że jest ono niezgodne z prawem i KPC, ponieważ zostało wydane przez ten sam skład sędziowski, który wydał kwestionowany przez niego wyrok. Podniósł również, że nie stać go „na adwokata”, nie należy do żadnego związku ani organizacji emerytów lub rencistów, więc nie mógł ustanowić pełnomocnikiem radcy prawnego.

Rozpoznając zażalenie Sądu Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Wprowadzając ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... (Dz. U. Nr 43, poz. 189), w miejsce przepisów o rewizji nadzwyczajnej instytucję kasacji, uprawniającą stronę do zaskarżenia do Sądu Najwyższego wyroku (postanowienia) wydanego przez sąd drugiej instancji i kończących postępowanie w sprawie, ustawodawca nie określił Sądu Najwyższego jako sądu powszechnego trzeciej instancji. Oznacza to, że nie w każdej sprawie zakończonej w sposób wskazany w art. 392 § 1 KPC przysługuje środek odwoławczy, jakim jest kasacja. Ograniczenia możliwości jej wnoszenia zawarte są nie tylko w art. 393 KPC zawierającym wyłączenia przedmiotowe, lecz również w przepisach dotyczących wymogów formalnych. Takim przepisem jest art. 393² KPC wprowadzający tzw. przymus adwokacko-radcowski. Stosownie do niego kasacja powinna być wniesiona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, a w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, radcą prawnym organizacji zrzeszającej emerytów lub rencistów (art. 465 § 1 zdanie drugie KPC). Jedyne wyjątek od tej zasady przewidziany został w art. 393² § 2 KPC, tj. wówczas, gdy stroną jest adwokat, sędzia, prokurator, radca prawny lub notariusz oraz profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych polskich szkół wyższych, jednakże wnioskodawca nie należy do kręgu osób w nim wymienionych. W świetle powołanego przepisu kasacja wniesiona przez stronę nie będącą osobą, o której mowa w jego § 2 jest niedopuszczalna, a zażalenie na postanowienie o odrzuceniu kasacji z tej przyczyny, jako bezzasadne podlega oddaleniu niezależnie od przyczyn, dla których strona zrezygnowała z ustanowienia pełnomocnika dla wniesienia kasacji.

Konieczność wniesienia kasacji jedynie przez osoby wskazane w powołanym przepisie nie wynika z decyzji sądu, lecz z woli ustawodawcy, a o wymogu tym wnioskodawca został pouczone przy doręczeniu mu wyroku z uzasadnieniem.

Bezzasadny jest zarzut żalącego się, że skład Sądu, który wydał zaskarżone postanowienie, był niezgodny z art. 48 § 3 KPC. Przepis ten wyłącza od orzekania sędziego, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego skargą o wznowienie postępowania, nie dotyczy natomiast postępowania kasacyjnego. W myśl art. 393⁵ KPC Sąd drugiej instancji, a więc w rozpatrywanej sprawie Sąd Apelacyjny, jest upraw-

niony do odrzucenia kasacji między innymi wówczas, gdy jest ona niedopuszczalna; przepis ten nie zawiera żadnej dyspozycji co do składu orzekającego.

Zgodnie z art. 393¹⁸ KPC zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje tylko na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające kasację, dlatego też zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego oddalające wniosek Kazimierza K. o ustanowienie adwokata z urzędu celem wniesienia kasacji, jako niedopuszczalne w tym zakresie, podlega odrzuceniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie powołanych wyżej przepisów orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====